

STORTINGET

Representantforslag 168 S

(2021–2022)

fra stortingsrepresentantene Olaug Vervik Bollestad, Kjell Ingolf Ropstad og Dag-Inge Ulstein

Dokument 8:168 S (2021–2022)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Olaug Vervik Bollestad, Kjell Ingolf Ropstad og Dag-Inge Ulstein om å skrote den rigide tredelingen av foreldrepermisjonen

Til Stortinget

Bakgrunn

En ny Nav-undersøkelse utført på oppdrag fra Barne- og familiedepartementet viser at nesten halvparten av alle nybakte mødre tok ut ulønnet permisjon i 2021. Mødrene var i gjennomsnitt hjemme uten lønn og foreldrepenger i 16,4 uker. Andelen har økt kraftig etter at fedrekvoten økte fra ti til 15 uker, altså parallelt med innføringen av tredelt foreldrepermisjon. Dette er alvorlig og viser at tredelingen ikke er laget for nybakte familier.

I 2018 gikk et bredt flertall på Stortinget inn for tredeling av foreldrepermisjonen, og beskrev dette som

«et viktig steg for å sikre reell likestilling av mor og far som omsorgspersoner.»

At mor kom raskere tilbake i arbeid, ble fremhevet som viktig av flere. Alle partier med unntak av Kristelig Folkeparti gikk inn for å øke fedrekvoten. Den ble økt fra 10 til 15 uker fra 1. juli 2018.

- 15 uker (75 dager) av stønadsperioden ble forbeholdt far.

- 15 uker (75 dager) ble forbeholdt mor. Innbakt i disse er seks uker rett etter fødsel. Mor har i tillegg tre uker før fødsel.

Fellesperioden er de 16 ukene som blir igjen etter mors tre tildelte uker før termin, og etter at fars og mors kvote er trukket fra. Disse 16 ukene kan fordeles fritt.

Nav-undersøkelsen viser at det politiske flertallet på Stortinget har innført en løsning som norske foreldre ikke vil ha. Foreldrene har i lang tid sagt ifra om at tredelingen ikke er god familiepolitikk. Facebook-gruppen «Permisjonsopprøret», med om lag 33 000 medlemmer, tar til orde for en mer fleksibel permisjon tilpasset familiens reelle behov. Nav-undersøkelsen viser at de har rett i at tredelingen ikke treffer familiens behov.

Politikerne bør også merke seg at Psykologforeningen trekker tilbake sitt høringssvar fra 2018 om tredelt foreldrepermisjon. Noe av grunnen til at ordningen ble til i utgangspunktet, var at det skulle være bra for likestillingen. Psykologforeningen har konkludert med at de ikke har godt nok faglig grunnlag for å støtte den tredelte ordningen, slik de gjorde tidligere.

Det er alvorlig at nesten halvparten av alle nybakte mødre har tatt ut ulønnet permisjon. Ulønnet omsorgsarbeid kan føre til at man mister retten til sykepenger, og mange kan få mindre pensjonsopptjening. I tillegg kan lengre avbrudd fra yrkesaktivitet kunne hemme lønnsvekst og kompetanseutvikling.

Samtidig bør ikke likestillingen være det viktigste i familiepolitikken. Barnas beste bør veies tyngst, og familiene selv vet best hva som passer for seg. Det er bra at fedre tar ut permisjon, men samtidig vet man at mor og barn har et spesielt bånd i starten. Det er mor som føder barnet og ammer barnet. Det kan man ikke vedta seg bort ifra. Helsedirektoratets anbefaling om hvor lenge

barnet bør ammes, er også i strid med tredelingen av foreldrepermisjon. Anbefalingen er at barn bør om mulig få morsmelk i hele første leveår og gjerne lenger dersom barn og mor trives med det.

Konklusjonen er at en mer fleksibel foreldrepermisjon vil gi barnet og den nybakte familien en bedre start. Selv om det er viktig at far kommer raskt på banen, noe fedrekvoten er et godt insentiv for, bør det også gis mulighet til å overføre permisjonen mellom foreldrene dersom en av foreldrene ikke har mulighet til å ta ut foreldrepermisjon, slik Kristelig Folkeparti tar til orde for.

Utvide foreldrepermisjonen med fire uker

Forslagsstillerne påpeker at noe av det viktigste samfunnet kan gjøre, er å investere i familiene og i barn fra tidlig alder. Mange velger full permisjon med påfølgende ulønnet permisjon. Den norske permisjonsordningen gir foreldrene mulighet til å være hjemme med barnet i dets første leveår. Foreldre kan velge mellom en dekningsgrad på 100 pst. i 49 uker eller redusert sats på 80 pst. i 59 uker. Dekningsgraden gjelder for paret og hele foreldrepengerperioden.

Ved å utvide foreldrepermisjonsordningen totalt sett med fire uker (ved 100 pst. dekningsgrad) eller fem uker (ved 80 pst. dekningsgrad) legger man til rette for at familiene kan få mer tid sammen i barnets første leveår.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å avvikle tredelingen av foreldrepermisjonen og å gå tilbake til ordningen med 10 uker forbeholdt til hver av foreldrene.
2. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å innføre mulighet for å overføre permisjon til den andre forelder når man ikke får tatt ut permisjonen.
3. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å utvide den totale lengden på stønadsperioden for foreldrepenger ved fødsel med 4 uker med 100 pst. dekningsgrad og 5 uker med 80 pst. dekningsgrad.

29. mars 2022

Olaug Vervik Bollestad

Kjell Ingolf Ropstad

Dag-Inge Ulstein

